

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم‌گری و نظارت

اداره نظارت بر مبارزه با پولشویی بانکی

**دستورالعمل ناظر بر نحوه فروش
کارت ریالی گردشگری**

بهار ۱۴۰۵

باسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

«دستورالعمل ناظر بر نحوه فروش کارت ریالی گردشگری»

به استناد بند "پ" ماده (۲۹) قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب سال ۱۴۰۲ و به منظور اختصاص کارت گردشگری به اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم از جمله انواع گردشگران و همچنین کسانی که برای بررسی زمینه‌های سرمایه‌گذاری و بازرگانی و اشتغال و نظایر آن‌ها وارد کشور می‌شوند، «دستورالعمل ناظر بر نحوه فروش کارت ریالی گردشگری»، که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، به شرح زیر تدوین می‌شود:

ماده ۱- در این دستورالعمل عبارات ذیل در معانی مشروح بکار می‌روند:

۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲- بانک: مؤسسه اعتباری است که با مجوز بانک مرکزی یا به موجب قانون تحت عنوان «بانک» به انجام عملیات بانکی مبادرت می‌نماید.

۳- صرافی: شرکتی که با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و دارای اجازه‌نامه معتبر عملیات صرافی به شرح مذکور در «دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صرافی‌ها» است و موضوع فعالیت آن انجام عملیات صرافی می‌باشد؛

۴- کارت ریالی گردشگری: انواع کارت‌های پیش‌پرداخت صادر شده توسط بانک‌ها که به نام شخص حقیقی خارجی غیرمقیم، شخصی‌سازی می‌شود و برای وی امکان خرید، پرداخت قبض، انتقال وجه به سایر کارت‌ها، برداشت وجه نقد، اخذ مانده و اخذ صورتحساب را فراهم می‌سازد. در این دستورالعمل، کارت مذکور از این پس «کارت گردشگری» نامیده می‌شود.

۵- شخص حقیقی خارجی غیرمقیم: مشتمل بر الف- اشخاص حقیقی خارجی دارای گذرنامه معتبر منضم به روادید با تاریخ اعتبار صادره توسط وزارت امور خارجه؛ ب- اشخاص حقیقی خارجی دارای گذرنامه معتبر با تابعیت کشورهای لغو روادید با ایران و دارای مهر ورود به کشور که مدت اعتبار آن از زمان ورود به کشور تا زمان صدور

کارت منقضی نشده باشد؛ پ- اشخاص حقیقی خارجی دارای روادید تمدید شده توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و درج شده در گذرنامه.

۶- **نرخ روز توافقی:** نرخ خرید و فروش ارز به صورت اسکناس/حواله که در روز معامله با اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم بین بانک/صرافی و شخص حقیقی خارجی غیرمقیم توافق می شود.

۷- **پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی:** پایگاه اطلاعات اتباع خارجی موضوع ماده (۸۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران.

۸- **شناسه یکتا:** شناسه منحصر به فردی که پس از تشخیص هویت هر شخص خارجی از طریق پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی به وی اختصاص می یابد.

۹- **شخصی سازی:** فرآیندی است مشتمل بر اتصال هویت به کارت گردشگری، شارژ و ثبت موفق آن در سامانه مانا بانک مرکزی، مطابق با مستندات آن سامانه.

۱۰- **استرداد ارز:** فرآیندی است مشتمل بر فروش ارز به شخص حقیقی خارجی غیرمقیم به نرخ روز توافقی و به میزان مورد درخواست وی تا حداکثر معادل ارزی موجودی استفاده نشده کارت گردشگری.

تبصره- تا زمان اعلام بانک مرکزی مبنی بر امکان استعلام از پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی، "سامانه فیدا" و "شماره اختصاصی ۱۲ رقمی" مرتبط با آن سامانه، از لحاظ کارکردی به ترتیب جایگزین بندهای (۷) و (۸) این ماده می باشد.

ماده ۲- بانک و صرافی بنا به درخواست شخص حقیقی خارجی غیرمقیم بالاتر از ۱۸ سال تمام و طبق شرایط مندرج در این دستورالعمل، می توانند نسبت به فروش کارت گردشگری به وی اقدام نمایند. فروش کارت گردشگری از طریق درگاه های حضوری و غیرحضوری متعلق به بانک/صرافی از جمله شعبه، باجه فرودگاهی یا غیر آن، دستگاه خودپرداز/خوددریافت یا کیوسک طبق ضوابط مذکور در این دستورالعمل صورت می پذیرد.

ماده ۳- بانک به منظور صدور کارت گردشگری، مجاز به افتتاح انواع حساب سپرده ریالی و ارزی به نام شخص حقیقی خارجی غیرمقیم نمی باشد و موظف است عملیات حسابداری مربوط به کارت گردشگری را در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ثبت نماید.

ماده ۴- بانک مجاز است به درخواست هر صرافی که نزد بانک حساب سپرده ریالی دارد، متناسب با نوع صرافی و حداکثر به تعداد مندرج در جدول ذیل، اقدام به تحویل جسم کارت گردشگری به صرافی کند و صرفاً در صورت شخصی سازی حداقل ۸۰ واحد درصد از کارت های گردشگری، نسبت به اختصاص مجدد کارت گردشگری به صرافی اقدام نماید. بانک موظف است امکان گزارش دهی به بانک مرکزی بر مبنای کارت های گردشگری اختصاص یافته به صرافی ها را به نحوی فراهم کند که گزارش های لازم نظیر مبلغ شارژ هر کارت گردشگری و مانده آن، تعداد کارت های گردشگری شخصی سازی شده و نشده، در هر زمان میسر باشد.

نوع صرافی	حداکثر تعداد کارت گردشگری شخصی سازی نشده قابل تحویل به صرافی
نوع اول	۵۰ قطعه
نوع دوم با سطح فعالیت اول	۱۰۰ قطعه
نوع دوم با سطح فعالیت دوم	۳۰۰ قطعه
نوع دوم با سطح فعالیت سوم	۵۰۰ قطعه

تبصره ۱- هر صرافی فقط مجاز به دریافت کارت گردشگری از یک بانک می باشد. دریافت کارت گردشگری از بیش از یک بانک ممنوع است و تخلف محسوب می شود.

تبصره ۲- بانک مکلف است تمهیداتی را اتخاذ کند که کارت گردشگری فقط با شناسه یکتا اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم، قابل شخصی سازی باشد. شخصی سازی از طریق شماره/شناسه ملی اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی یا شخصی سازی کارت گردشگری برای اشخاص حقیقی خارجی مقیم و همچنین اشخاص حقوقی خارجی ممنوع است و تخلف محسوب می شود.

تبصره ۳- بانک مکلف است نسبت به طراحی کارت گردشگری به نحوی اقدام نماید که عبارت «کارت گردشگری - Iran Tourist Prepaid Card» در جسم کارت مشخص باشد. علاوه بر آن، جسم کارت باید فقط دارای شماره کارت ۱۶ رقمی و شناسه اعتبارسنجی کارت بانکی (cvv2) باشد. صدور کارت گردشگری صرفاً با کد محصول تعیین شده توسط بانک مرکزی مجاز می باشد.

تبصره ۴- اختصاص کارت گردشگری شخصی سازی نشده به صرافی دارای باجه در هتلها، پایانه های مرزی، فرودگاه های بین المللی، نمایشگاه های بین المللی، بازارچه های مرزی و پایانه های سوخت مرزی، فارغ از نوع صرافی تا حداکثر ۵۰۰ قطعه مجاز می باشد.

ماده ۵- شارژ کارت گردشگری، صرفاً از محل خرید اسکناس "یورو یا دلار آمریکا" یا حواله وارده ارزی به ارزهای مذکور و در چارچوب مجموعه مقررات ارزی، از شخص حقیقی خارجی غیرمقیم به نرخ روز توافقی، تا حداکثر معادل ریالی پنج هزار (۵۰۰۰) یورو یا معادل آن به دلار آمریکا و به یکی از روش‌های زیر مجاز است:

۵-۱- شارژ از طریق بانک: چنانچه بانک نسبت به فروش کارت گردشگری اقدام می‌نماید، باید پس از شناسایی مشتری و ثبت عملیات خرید ارز در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی و سامانه حسابداری خود، نسبت به شخصی‌سازی کارت گردشگری و اعطای آن به متقاضی اقدام نماید.

۵-۲- شارژ از طریق صرافی: چنانچه صرافی نسبت به فروش کارت گردشگری اقدام می‌نماید، باید پس از شناسایی مشتری و ثبت عملیات خرید ارز در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی و سامانه حسابداری خود، ارقام اطلاعاتی و مستندات مورد نیاز بانک صادرکننده کارت گردشگری از جمله شناسه یکتا، شماره کارت گردشگری، تصویر و شماره گذرنامه، تصویر و تاریخ اعتبار روایت شخص حقیقی خارجی غیرمقیم، مبلغ و نوع ارز خریداری شده توسط صرافی و مبلغ شارژ کارت گردشگری را به طریقی که بانک صادرکننده کارت گردشگری اعلام می‌نماید، به آن بانک ارسال کند. بانک صادرکننده کارت گردشگری باید ضمن شخصی‌سازی، از محل حساب صرافی نزد خود، کارت گردشگری را شارژ نماید. بانک صادرکننده کارت گردشگری همچنین باید امکانات لازم از جمله امکانات فنی مورد نیاز را جهت اجرای این بند به نحوی فراهم کند که فروش کارت گردشگری برای صرافی در هر زمان فراهم باشد.

تبصره ۱- کارت گردشگری صرفاً در صورت مراجعه شخص حقیقی خارجی غیرمقیم به درگاه‌های حضوری یا غیرحضوری بانک صادرکننده کارت گردشگری و نیز در صورت مراجعه به صرافی که در اولین مرتبه اقدام به فروش آن نموده، قابل شارژ مجدد است. شارژ مجدد کارت گردشگری نیز در هر مرحله تا حداکثر معادل ریالی پنج هزار (۵۰۰۰) یورو یا معادل آن به دلار آمریکا و با رعایت احکام ناظر بر شارژ اولیه مجاز است.

تبصره ۲- فروش کارت گردشگری به هر شخص حقیقی خارجی غیرمقیم تا سقف دو (۲) کارت فعال توسط یک یا چند بانک اصرافی، بلامانع است و کنترل سامانه‌ای اجرای این تبصره توسط بانک مرکزی فراهم می‌شود.

تبصره ۳- بانک صادرکننده کارت گردشگری با توجه به تعهدی که به موجب ماده (۱۴) این دستورالعمل در مورد استرداد/ارز دارد، باید در قرارداد خود با صرافی، سقف مبلغی شارژ اولیه یا مجدد کارت گردشگری توسط صرافی را توافق کند. به نحوی که سقف مبلغی مذکور برابر یا کمتر از آستانه شارژ هر کارت (معادل ریالی پنج هزار یورو یا معادل آن به دلار آمریکا) باشد.

ماده ۶- بانک صادرکننده کارت گردشگری موظف است امکان کارت به کارت به مقصد کارت گردشگری و هر روش و ابزار دیگری که امکان شارژ کارت مزبور را غیر از شارژ به طریق مذکور در ماده (۵) این دستورالعمل فراهم کند، ممنوع نماید و کنترل‌های سامانه‌ای مربوط را در این خصوص پیش‌بینی کند.

ماده ۷- بانک مکلف است آستانه تراکنشی کلیه تراکنش‌های کارت گردشگری اعم از دریافت وجه نقد، خرید، کارت به کارت و پرداخت قبض را مشابه با آستانه تراکنشی کارت‌های برداشت اشخاص حقیقی ایرانی تنظیم نماید.

ماده ۸- بانک صادرکننده کارت گردشگری در صورت دریافت درخواست شخص حقیقی خارجی غیرمقیم به صورت مستقیم یا از طریق صرافی، می‌تواند امکان انجام خریدهای غیرحضور و همچنین مشاهده صورتحساب ریالی، مانده ریالی و معادل ارزی آن بانرخ روز توافقی در زمان نمایش مانده را از طریق "ارسال پیامک"، "همراه‌بانک" یا محصولات مشابه برای صاحب کارت گردشگری فراهم نماید.

تبصره ۵- ارائه خدمات موضوع این ماده منوط به احراز مالکیت سیم‌کارت شخص حقیقی خارجی غیرمقیم توسط بانک می‌باشد.

ماده ۹- بانک مکلف است مدت اعتبار کارت گردشگری را در چارچوب مقررات مربوط به صدور و تمدید کارت‌های پرداخت، از تاریخ شخصی‌سازی حداکثر تا تاریخ اعتبار روادید صادر یا تمدید شده تعیین نماید.

تبصره ۵- در خصوص اشخاص حقیقی خارجی دارای تابعیت کشورهای لغو روادید با ایران، مدت اعتبار کارت گردشگری نباید بیش از سه ماه از زمان ورود شخص به کشور باشد.

ماده ۱۰- بانک یا صرافی که اقدام به فروش کارت گردشگری می‌نماید، مکلف است علاوه بر رعایت قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، تعهدات لازم مبنی بر عدم استفاده سایر اشخاص از کارت گردشگری را به صورت حضوری یا غیرحضور از شخص حقیقی خارجی غیرمقیم اخذ و در سوابق خود نگهداری نماید.

تبصره ۵ - چنانچه پس از اعطای کارت گردشگری مشخص شود، شخص حقیقی خارجی غیرمقیم از عمل به تعهدات خود، خودداری نموده است، بانک یا صرافی مکلف است مطابق با مقررات، ضمن ابطال کارت مذکور، در خصوص مانده ریالی استفاده نشده مطابق ماده (۱۴) این دستورالعمل اقدام نماید.

ماده ۱۱ - بانک صادرکننده کارت گردشگری موظف است قبل از تاریخ انقضای کارت گردشگری، در صورت وجود دلایلی نظیر مفقودی، مخدوش شدن یا فراموشی رمز کارت گردشگری، پس از احراز هویت صاحب کارت گردشگری، اقدامات لازم را به منظور صدور یا فعال‌سازی مجدد کارت گردشگری در چارچوب مقررات مربوط، صورت دهد.

ماده ۱۲ - چنانچه شخص حقیقی خارجی غیرمقیم فاقد شناسه یکتا باشد، بانک یا صرافی باید در اخذ شناسه مذکور همکاری لازم را با متقاضی کارت گردشگری به عمل آورند. روش‌های اخذ و راستی‌آزمایی شناسه یکتا، توسط بانک مرکزی اعلام و حسب مورد به‌روزرسانی می‌شود.

ماده ۱۳ - بانک مکلف است تمهیداتی را اتخاذ نماید که کارت گردشگری در موارد زیر به صورت خودکار غیرفعال و وضعیت کارت در سامانه مانا بانک مرکزی به‌روزرسانی گردد:

۱۳-۱ - پس از پایان مهلت اقامت مجاز دارنده کارت؛

۱۳-۲ - اعلام پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی مبنی بر تعلیق شناسه یکتا دارنده کارت به دلایلی از جمله فوت یا حجر.

۱۳-۳ - اعلام پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی مبنی بر خروج دارنده کارت گردشگری از کشور، پیش از اتمام مهلت اقامت قانونی.

تبصره ۱ - تکالیف بانک در اجرای بندهای ۱۳-۲ و ۱۳-۳ این ماده صرفاً پس از اعلام پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی لازم الاجراست.

تبصره ۲ - تاریخ اعتبار کارت شخص حقیقی خارجی غیرمقیم که کارت وی به دلیل خروج از کشور غیرفعال شده است، در صورت عدم تسویه موجودی ریالی استفاده نشده و مراجعه مجدد وی به کشور، تا تاریخ اعتبار روادید جدید، قابل تمدید می‌باشد.

ماده ۱۴- استرداد/ارز به یکی از روش‌های زیر امکان پذیر است. بانک موظف است در صورت تسویه تمام موجودی ریالی کارت گردشگری، نسبت به ابطال کارت گردشگری و اعلام آن به سامانه مانا اقدام نماید.

۱۴-۱- استرداد/ارز از طریق بانک: بانک صادرکننده کارت گردشگری موظف است در صورت درخواست شخص حقیقی خارجی غیرمقیم نسبت به فروش و تحویل ارز به صورت اسکناس تا حداکثر مبلغ معادل ارزی موجودی ریالی استفاده نشده کارت گردشگری به نرخ روز توافقی اقدام نماید و مراتب را در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی و سامانه حسابداری خود ثبت کند. بانک در خصوص کل موجودی کارت گردشگری صادره توسط خود، تعهد/استرداد/ارز دارد و برای این منظور باید نسبت به مدیریت وجوه نقد ارزی در شعب خود اقدام نماید.

۱۴-۲- استرداد/ارز از طریق صرافی: هر صرافی مجاز است در صورت درخواست شخص حقیقی خارجی غیرمقیم، نسبت به فروش و تحویل ارز به صورت اسکناس تا حداکثر مبلغ معادل ارزی موجودی ریالی استفاده نشده کارت گردشگری به نرخ روز توافقی اقدام نماید و مراتب را در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی و سامانه حسابداری خود ثبت کند. بانک صادرکننده کارت گردشگری باید به درخواست صرافی که نزد آن حساب سپرده دارد، نسبت به فراهم نمودن امکان مشاهده موجودی و نیز پرداخت مانده کارت گردشگری به حساب صرافی نزد خود، اقدام نماید.

تبصره ۱- استرداد/ارز باید از محل منابع ارزی بانک یا صرافی باشد. همچنین نوع ارز باید به همان ارز خریداری شده (یورو یا دلار آمریکا) یا براساس توافق بین بانک/صرافی و شخص حقیقی خارجی غیرمقیم، معین شود. بانک/صرافی باید نسبت به صدور صورتحساب معتبر حاکی از فروش ارز به صورت اسکناس جهت خروج از کشور اقدام و آن را به شخص حقیقی خارجی غیرمقیم ارائه نماید. اخذ هرگونه تعهد از شخص حقیقی خارجی غیرمقیم مبنی بر پرداخت ارز در حد مقدرات یا الزام به استرداد وجه به صورت ریالی، ممنوع است.

تبصره ۲- بانک/صرافی که اقدام به استرداد/ارز می‌نماید، صرفاً در صورت درخواست شخص حقیقی خارجی غیرمقیم مجاز است تا سقف مجاز خروج پول رایج کشور، به صورت نقدی به وی پرداخت کند.

ماده ۱۵ - ثبت معاملات خرید/فروش ارز در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی به منظور شارژ کارت گردشگری یا استرداد/ارز، باید در سرفصل اعلامی بانک مرکزی صورت پذیرد.

ماده ۱۶- کارمزدهای موضوع این دستورالعمل در جدول کارمزد خدمات بانکی ریالی و الکترونیکی مصوب هیأت عامل بانک مرکزی تعیین و ابلاغ می‌شود و پرداخت آن در نهایت بر عهده شخص حقیقی خارجی غیرمقیم خواهد بود. چنانچه صرافی اقدام به فروش کارت گردشگری نماید، کارمزد دریافتی براساس قرارداد فیما بین بانک صادرکننده کارت و صرافی، بین آنها تسهیم می‌شود. اخذ هرگونه وجه ریالی یا ارزی به عنوان کارمزد، خارج از موارد اعلامی بانک مرکزی ممنوع است و تخلف محسوب می‌شود.

ماده ۱۷- بانک یا صرافی که اقدام به خرید ارز از شخص حقیقی خارجی غیرمقیم می‌نماید، علاوه بر فروش کارت گردشگری می‌تواند تا سقف مجاز پرداخت وجه نقد ریالی، به صورت اسکناس به وی پرداخت نماید.

ماده ۱۸- از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، احکام مربوط به اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم مذکور در دستورالعمل نحوه صدور کارت پرداخت ریالی برای اشخاص حقیقی خارجی مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی نافذ نمی‌باشد.

ماده ۱۹- تخلف از احکام این دستورالعمل و نیز مبادرت به انجام اقداماتی نظیر «صدور یا فروش کارت بانکی با عناوینی نظیر کارت گردشگری خارج از چارچوب این دستورالعمل و یا با به‌کارگیری سایر انواع کارت‌ها نظیر کارت هدیه و بن کارت»؛ «شارژ کارت گردشگری یا استرداد ارز بدون خرید/فروش ارز به میزان متناظر آن و یا بدون ثبت عملیات خرید و فروش ارز در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی توسط بانک یا صرافی» مشمول اعمال ضمانت اجراهای مذکور در قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۴۰۲ می‌باشد.

«دستورالعمل نحوه صدور کارت ریالی برای گردشگران و سایر اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم» که در (۱۷) ماده و (۱۳) تبصره در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۰۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی تصویب شده بود، مجدداً در چهارمین جلسه مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۳۰ کمیسیون یادشده مطرح و با عنوان «دستورالعمل ناظر بر نحوه فروش کارت ریالی گردشگری» در (۱۹) ماده و (۱۵) تبصره تصویب شد و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد.